

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN CİNSEL EĞİTİME KARŞI TUTUMLARI VE CİNSEL BENLİK ŞEMALARININ İNCELENMESİ ⁽¹⁾

ATTITUDES OF HEALTH SERVICES VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS TOWARDS SEX EDUCATION AND EXAMINING SEXUAL SELF SCHEMES

Derya ŞİMŞEKLİ BAKIRHAN¹, Kader ÖZTÜRK², Gönül GÖKÇAY³

¹⁻²Ardahan Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Ardahan / Türkiye

³Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Bölümü, Kars / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-3904-951X¹, 0000-0003-0424-0143², 0000-0003-0140-8668³

Öz: Amaç: Bu çalışma sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsel eğitime karşı tutumları ve cinsel benlik şemalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. **Metod:** Tanımlayıcı ilişki arayıcı tasarımda olan çalışma 235 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veri Toplama Araçları olarak, Öğrenci Tanıtım Formu, Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Benlik Şeması Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri ve bağımsız gruplarda t testi, ANOVA ve pearson korelasyon testleri uygulanmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.09±2.09'dur. Katılımcıların cinsel eğitime yönelik tutum ölçeği puanlarının cinsel eğitimi önemli bulan öğrencilerde anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların cinsel benlik şeması ölçeği ve tüm alt boyutlarının baba eğitim seviyesi yüksek olanların düşük olanlardan anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin cinsel eğitime yönelik tutum ölçeği ile cinsel benlik şeması ölçeği puanları arasında pozitif yönlü zayıf ilişki saptanmıştır. **Sonuç:** Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsel eğitime karşı tutum düzeylerinin ortanın üzerinde olduğu, cinsel benlik şevetli/tahrik edici şemasının en yüksek ortalamaya sahip olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin cinsel eğitime karşı tutumlarının cinsel benlik şemasıyla ilişkili olduğu görülmüştür. Sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Sağlık, Cinsel Eğitim, Tutum, Cinsel Benlik Şeması

Abstract: Aim: This study was conducted to examine the attitudes of health services vocational school students towards sexual education and their sexual self-schemas. **Methods:** The study, which was in descriptive relationship-seeking design, was completed with 235 students. As data collection tools, Student Information Form, Attitude towards Sex Education Scale and Sexual Self Schema Scale were used. In the evaluation of the data, number, percentage, mean and standard deviation values and t test, ANOVA and pearson correlation tests were applied in independent groups. **Results:** The average age of the students participating in the research is 21.09±2.09. It was determined that the participants' attitudes towards sexual education scale scores were significantly higher in students who found sexual education important. It was determined that the sexual self-schema scale and all sub-dimensions of the participants were significantly higher in those with high father education level than those with low education level. A weak positive correlation was found between the students' attitudes towards sexual education scale and their sexual self-schema scale scores. **Conclusions:** As a result of the research, it was determined that the students' attitudes towards sexual education were above the average, and the sexual ego sensual/provocative schema had the highest average. It was observed that students' attitudes towards sexual education were related to their sexual self-schema. Suggestions were made in line with the results.

Keywords: Sexual Health, Sexual Education, Attitude, Sexual Self-Schema

Doi: 10.17363/SSTB.2022/ABCD89/46.1

(1) Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Gönül GÖKÇAY, (Dr. Öğr. Üye., Assist. Prof.), Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Bölümü, Kars / Türkiye, gonul.gokcay@ogr.sakarya.edu.tr, Geliş Tarihi / Received: 01.09.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 24.12.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutional Approval, Var / Yes “Etik Kurul Raporu Var – (Ardahan Üniversitesi Bilimsel Yayın ve Etik Kurulu’ndan 27.04.2022 tarih ve E-67796128-000-2200012650 sayılı etik kurul izni alınmıştır)

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

GİRİŞ

Kişiliğin bir parçası olan ve tüm yaşamlarında var olan cinsellik, insanların sağlığı, refahı ve mutluluğunun temel unsuru olarak nitelendirilmektedir(Şehnaz Ceylan, 2020: 468-490). Cinsellik, insanın doğumundan başlayan ve yaşam boyu devam eden fizyolojik bir gereksinim (Şehnaz Ceylan, 2020: 468-490; Erenoğlu & Bayraktar, 2017:1745-1756) ve doğumda başlayarak yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu vurgulanmaktadır (Şehnaz Ceylan, 2020: 468-490; Flanagan, 2011:69-79; Kurtuncu vd., 2015:207-221).

Toplumların sağlıklı olabilmesi için bireylerin cinsel sağlıklarının korunması ve geliştirilmesi önemlidir. Cinsel sağlık eğitiminin verilmesi bu amaca ulaşmada önemli ve etkili bir adımdır (Baran vd., 2020:408-420; Gökçay & Çevirme, 2022:1-19). Cinsel sağlık eğitimi, gençlerin cinsellikle ilgili sağlıklı bilgi ihtiyaçlarını gidermeyi amaçlar. Bireyin fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini doğru bir biçimde anlaması, kendine dönük pozitif bir benlik kavramına sahip olması ve diğerlerinin haklarına saygılı olma duygu ve davranışını geliştirmesi bir diğer hedeflerindedir. Böylelikle erken gebelikleri engellemeyi, cinsel yolla bulaşan hastalıkları önlemeyi ve cinsel davranışlarda sorumluluk sahibi olmayı hedeflemektedir (Bakır vd., 2019:119-128; Bayhan & Artan, 2004; Gürsoy & Gençalp, 2010:29-36).

Literatürde cinsel eğitime yönelik görüşlerin incelendiği araştırmalar göstermektedir ki, ülkelerin sosyoekonomik seviyesi, gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, cinsel eğitimin okullarda yer alması gerektiği ve konunun önemi vurgulanmaktadır. Cinsel eğitimin içinde yer alması gereken konular, öğrencinin içinde bulunduğu gelişim döneminin özellikleri ile bağdaşmalı, cinsel eğitim alacak öğrencilerin ebeveynlerinin bilgilendirilerek onaylarının alınarak ve cinsel eğitim verecek öğretmen sağlık profesyoneli gibi bireylerin de cinsel sağlık konuları ile ilgili eğitime tabi tutulması gerekmektedir (Turhan, 2015).

Cinselliğin bilişsel yönüne vurgu yapan cinsel benlik şeması, kişinin kendi cinselliği için yaptığı bilişsel genellemeler olarak tanımlanmaktadır (Andersen & Cyranowski, 1994:1079; Evli vd., 2021:103241). Cinsel benlik şemalarının bireylerin cinselliğe yönelik duygularını, inançlarını ve tutumlarını etkilediği bilinmekte (Evli vd., 2021:103-241; Huberman & Chivers, 2020:109-665) ve şemaların geçmişten etkilendiği, içinde bulunulan an ve durumla ilgili sosyal bilgilerin işlenmesi üzerinde etkili olduğu ve davranışlara yön verdiği vurgulanmaktadır (Evli vd., 2021:103-241).

Cinsel Benlik Şemasının önemli bir özelliği, davranışı katalize etme yeteneğidir. Cinsel Benlik Şeması Kavramı, fiziksel ve psikolojik iyi oluşun ayrılmaz bir parçasıdır. Pozitif

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Cinsel Benlik Şeması, daha iyi bir yaşam kalitesini destekleyen küresel ve cinsel açıdan spesifik sonuçların öngörüsüdür (Anker, 2015; Brown, 2018; Pantin, 2022). Örneğin, araştırmacılar, daha yüksek Cinsel Benlik Şeması seviyeleri bildiren kadınların daha yüksek cinsel benlik saygısı, daha sık seks ve daha az cinsel depresyon bildirme olasılıklarının daha yüksek olduğunu keşfettiler (Brown, 2018; Dewitte vd., 2017:702-714; Pantin, 2022:1-3). Aynı şekilde, çalışmalar, negatif Cinsel Benlik Şemasına sahip olmanın daha düşük genel refahın göstergesi olduğunu göstermektedir (Pantin, 2022: 1-3; Wagner, 2008).

AMAÇ

Bu çalışma sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsel eğitime karşı tutumları ve cinsel benlik şemalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırma Nisan-Haziran 2022 tarihinde tanımlayıcı ilişki arayıcı tipte yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 2022 yılı Bahar dönemi bir devlet üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'na kayıtlı aktif öğrenim gören 456 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme Sample Size Calculator programı aracılığıyla hesaplanmış olup, buna göre %95 güç, %5 hata, %50 yanıtlanma oranıyla araştırmaya alınması gereken minimum

örneklem boyutunun 209 olması gerektiği bulunmuştur (Sample Size Calculator, 2022). Çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 235 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmaya katılım oranı %51.53 olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri; Öğrenci Tanıtım Formu, Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Benlik Şeması Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından yüz yüze olarak toplanmıştır.

Öğrenci Tanıtım Formu

Öğrenci Tanıtım Formu; öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini ortaya koyabilmek adına literatür taranarak oluşturulmuştur. Formda yaş, cinsiyet, sınıf, ailenin ekonomik durumu, anne ve baba eğitim durumu, daha önce cinsellikle ilgili eğitim alma durumu ve cinsel eğitimin önemliliğine ilişkin düşüncüyü sorgulayan 8 sorudan oluşmuştur (Bakır et al., 2019; Duman et al., 2015; Süt et al., 2015).

Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği

Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (CEY-TÖ); bireylerin cinsel eğitime karşı göstermiş oldukları tutumu değerlendirmek amacıyla 2015 yılında Turhan tarafından geliştirilmiştir (Turhan, 2015). Ölçek toplam 15 madde ve cinsel eğitimin yararına ilişkin görüşler (madde 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) ile

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

cinsel sağlığa ilişkin görüşler (1, 3, 4, 6, 7) olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. 5'li likert tipte puanlanan ve ortalama üzerinden değerlendirilen ölçekten minimum 1, maksimum 5 puan alınabilmektedir. Puan artışı cinsel eğitime olumlu tutumu göstermektedir. Ölçeğin aslında Cronbach alpha kat sayısı 0.865 olarak bildirilmiştir (Turhan, 2015). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach alpha kat sayısının 0.956 olduğu saptanmıştır.

Cinsel Benlik Şeması Ölçeği

Cinsel Benlik Şeması Ölçeği (ÇBŞÖ); 2007 yılında Hill tarafından bireylerin cinsel benlik şemalarını ölçmek amacıyla yapılmış bir ölçektir (Hill, 2007). Türkçe geçerlilik güvenilirliği Koçak ve Fışiloğlu tarafından 2011 yılında yapılmıştır (Koçak & Fışiloğlu, 2010). Ölçeğin Sevgi Dolu/ Şefkatli, Şehvetli/ Tahrik Edici ve Dolaysız/ Açık Sözlü olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. Sevgi Dolu/ Şefkatli alt boyutunda; Yumuşak Kalpli, Duygusal, Sevgi Dolu, Romantik, Şefkatli, Hassas, Sıcak, Romantik Olmayan, Sıcakkanlı, Sağduyulu ve Sempatik sıfatları, Şehvetli/ Tahrik Edici alt boyutunda; Şehvetli, Tahrik Edici Olan, Heyecan Verici, Deneyimli, Tutkulu, Saldırgan, Uyarılabilir, Baskın, Deneyimsiz, Bireysel, Kendine Odaklı ve Güçlü sıfatları, Dolaysız/ Açık Sözlü alt boyutunda ise; Çekinmeyen, Açık Sözlü, Doğal, Çekingen, Utangaç, Açık, Özgür, Dobra, Tutucu ve Dürüst sıfatları yer almaktadır. 36 maddeden oluşan ölçek, 7'li likert tipte (0= beni hiç ta-

nımlamıyor, 6=tamamen beni tanımlıyor) puanlanmaktadır. Ölçekteki 8., 20., 27., 28. ve 32. maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçek puanlaması üç alt boyut ayrı ayrı toplanarak elde edilebildiği gibi, üç alt boyutun toplamıyla da elde edilebilir. Ölçeğin alt boyutlarından elde edilen puanların yüksek olması sırasıyla sevgi dolu, şehvetli ve açıksözlü olduğunu göstermektedir. Ölçeğin geçerlilik güvenilirlik çalışmasında Cronbach alpha kat sayısı 0.82 olarak bulunmuştur (Koçak & Fışiloğlu, 2010). Bu araştırmada Cronbach alpha kat sayısı 0.97 olarak bulunmuştur.

İstatistiksel Analiz

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 26 (İstatistik Paket Program) kullanılmıştır. Buna göre tanımlayıcı veriler için sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Verilerin normal dağılıma uyma durumları için Skewness ve Kurtosis ± 1 değeri kullanılmıştır (George & Mallery, 2010). Veriler normal dağılıma uyduğu için iki değişken arasındaki farkın anlamlılığı için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla değişken için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel önem için $p < 0.05$ değeri baz alınmıştır.

Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırma için Üniversite Bilimsel Yayın ve Etik Kurulu'ndan 27.04.2022 tarih ve E-67796128-000-2200012650 sayılı etik ku-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

rul izni alınmıştır. Araştırma Helsinki Bildirgesi'ndeki kurallara göre etik ilkeler doğrultusunda yürütülmüştür. Araştırma öncesinde araştırmanın yürütüldüğü Üniversite'nin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'ndan kurum izni alınmıştır. Araştırma öncesi öğrencilere gerekli bilgilendirme yapıp sözlü onamları alınmış ve katılmaya gönüllü olanlar araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.09 ± 2.09 'dur. Öğrencilerin %70.2'sinin kadın, %50.2'sinin 1.sınıf, %76.6'sının ailesinin ekonomik durumunun orta, %48.5'inin annesinin ve %69.4'ünün babasının eğitim durumunun ilkökul mezunu olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %71.1'i daha önce cinsel eğitim almadığını ve %94.9'u ise cinsel eğitimin önemli olduğunu bildirmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımları (N=235)

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	165	70.2
	Erkek	70	29.8
Sınıf	1. sınıf	118	50.2
	2. sınıf	117	49.8
Ailenin ekonomik durumu	İyi	23	9.8
	Orta	180	76.6
	Kötü	32	13.6
Annenin eğitim durumu	Okur-yazar değil	109	46.4
	İlkokul	114	48.5
	Lise ve üzeri	12	5.1
Babanın eğitim durumu	Okur-yazar değil	29	12.3
	İlkokul	163	69.4
	Lise ve üzeri	43	18.3
Daha önce cinsel eğitim aldınız mı?	Evet	68	28.9
	Hayır	167	71.1
Sizce cinsel eğitim önemli mi?	Evet	223	94.9
	Hayır	12	5.1

Katılımcıların cinsel eğitime yönelik tutum ölçeği puanlarının cinsel eğitimi önemli bulan öğrencilerde anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Cinsel eğitime karşı tutum ve alt boyut puanlarının cinsiyet,

sınıf, ailenin ekonomik durumu, annenin eğitim durumu ve daha önce cinsel eğitim alma durumuna göre farklılaşmadığı görülmüştür ($p > 0.05$; Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri ile Cinsel Eğitime Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Cinsel Eğitime Karşı Tutum Ölçeği		
	Cinsel eğitimin yararına ilişkin görüşler	Cinsel sağlığa ilişkin görüşler	
	X±SS	X±SS	
Cinsiyet	Kadın	3.64±1.06	3.39±1.03
	Erkek	3.41±1.13	3.30±1.07
	Test ve p	t=1.445 p=0.150	t=0.626 p=0.532
Sınıf	1. sınıf	3.50±1.14	3.31±1.14
	2. sınıf	3.63±1.04	3.43±0.92
	Test ve p	t=-0.961 p=0.338	t=-0.875 p=0.382
Ailenin ekonomik durumu	İyi	3.51±1.16	3.46±1.26
	Orta	3.51±1.11	3.29±1.02
	Kötü	3.90±0.86	3.71±0.89
Test ve p	F=1.816 p=0.165	F=2.510 p=0.098	
Annenin eğitim durumu	Okur-yazar değil	3.50±1.00	3.30±0.95
	İlkokul	3.60±1.16	3.40±1.09
	Lise ve üzeri	3.85±1.13	3.65±1.20
Test ve p	F=0.681 p=0.507	F=0.752 p=0.472	
Babanın eğitim durumu	Okur-yazar değil	3.21±1.14	3.25±1.07
	İlkokul	3.59±1.07	3.35±1.03
	Lise ve üzeri	3.71±1.12	3.51±1.05
Test ve p	F=2.019 p=0.135	F=0.610 p=0.544	
Daha önce cinsel eğitim aldınız mı?	Evet	3.62±1.01	3.55±1.03
	Hayır	3.54±1.12	3.29±1.03
	Test ve p	t=0.528 p=0.598	t=1.717 p=0.087

Sizce cinsel eğitim önemli mi?	Evet	3.59±1.09	3.40±1.01
	Hayır	3.12±1.13	2.78±1.47
	Test ve p	t=1.478 p=0.141	t=2.022 p=0.044

t:Bağımsız örneklem t testi, F: One Way ANOVA testi

Katılımcıların cinsel benlik şeması ölçeği tüm alt boyutlarının baba eğitim durumuna göre farklılaştığı, baba eğitim seviyesi yüksek olan öğrencilerin cinsel benlik şeması alt boyutu puanlarının diğer gruplardan anlamlı

düzye farklılaştığı saptanmıştır (p<0.05; Tablo 3). Cinsel benlik şeması ölçeği ve alt boyutu puanlarının cinsiyet, sınıf, ailenin ekonomik durumu, annenin eğitim durumu ve daha önce cinsel eğitim alma durumuna göre farklılaşmadığı görülmüştür (p>0.05; tablo 3).

Tablo 3. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri ile Cinsel Benlik Şemalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Cinsel Benlik Şeması Ölçeği			
		Sevgi Dolu/ Şefkatli	Şehvetli/ Tahrik Edici	Dolaysız/ Açık Sözlü
		X±SS	X±SS	X±SS
Cinsiyet	Kadın	44.81±16.55	49.93±18.31	40.69±15.82
	Erkek	48.38±20.47	54.54±23.09	43.68±18.60
	Test ve p	t=-1.405 p=0.161	t=-1.628 p=0.105	t=-1.255 p=0.211
Sınıf	1. sınıf	45.22±17.98	50.45±20.53	40.81±16.92
	2. sınıf	46.55±17.74	52.17±19.32	42.37±16.54
	Test ve p	t=-0.569 p=0.570	t=-0.662 p=0.509	t=-0.712 p=0.477
Ailenin ekonomik durumu	İyi	48.00±16.86	53.69±18.94	43.78±15.33
	Orta	44.45±18.43	49.64±20.58	40.47±17.41
	Kötü	52.41±13.43	58.97±14.62	46.31±12.59
Test ve p	F=2.930 p=0.055	F=3.224 p=0.042	F=1.895 p=0.153	
Annenin eğitim durumu	Okur-yazar değil			
	İlkokul	44.82±19.08	49.77±21.11	40.57±18.04
	Lise ve üzeri	46.69±16.71	52.37±18.74	42.52±15.54
Test ve p	47.75±17.48	55.08±20.05	42.00±15.75	
	F=0.373 p=0.689	F=0.703 p=0.496	F=0.380 p=0.684	

Babannın eğitim durumu	Okur-yazar değil			
	İlkokul	40.83±21.63	46.10±24.24	37.48±20.32
	Lise ve üzeri	45.25±18.30	50.31±20.34	40.89±17.21
	Test ve p	51.67±10.72	58.56±12.09	46.97±9.78
		F=3.612 p=0.029	F=4.149 p=0.017	F=3.312 p=0.038
Daha önce cinsel eğitim aldınız mı?	Evet	45.78±18.46	51.03±20.37	41.22±16.90
	Hayır	45.92±17.63	51.42±19.79	41.74±16.69
	Test ve p	t=-0.056 p=0.956	t=-1.136 p=0.892	t=-0.214 p=0.831
Sizce cinsel eğitim önemli mi?	Evet	46.14±17.89	51.55±19.88	41.80±16.76
	Hayır	41.08±16.84	46.75±20.88	97.58±16.14
	Test ve p	t=0.956 p=0.340	t=0.813 p=0.417	t=0.851 p=0.396

t: Bağımsız örneklem t testi, F: One Way ANOVA testi

Tablo 4'de katılımcıların cinsel eğitime yönelik tutum ölçeği, cinsel benlik ölçeği ve bunların alt boyutlarıyla ilişkili korelasyon

analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Buna göre öğrencilerin cinsel eğitime yönelik tutum ölçeği ile cinsel benlik şeması ölçeği puanları arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=0.260$, $p < 0.001$).

Tablo 4. Katılımcıların Cinsel Eğitime Yönelik Tutum, Cinsel Benlik Şeması Ölçeği ve Alt Boyutlarına Ait Korelasyon Analizi

Ölçek ve alt boyutları	1	2	3	4	5	6	7
1.Cinsel eğitimin yararına ilişkin görüşler	r 1 p -						
2.Cinsel sağlığa ilişkin görüşler	r 0.854** p 0.00	1 -					
3.Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği	r 0.965** p 0.00	0.961** 0.00	1 -				
4.Sevgi Dolu/Şefkatli	r 0.248** p 0.00	0.253** 0.00	0.260** 0.00	1 -			
5.Şehvetli/ Tahrik Edici	r 0.241** p 0.00	0.267** 0.00	0.264** 0.00	0.985** 0.00	1 -		

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

6.Dolaysız/ Açık Sözlü	r	0.236**	0.246**	0.250**	0.981**	0.964**	1
	p	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-
7.Cinsel Benlik Şeması Ölçeği	r	0.244**	0.258**	0.260**	0.996**	0.992**	0.988**
	p	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

**Korelasyon 0.01 seviyesinde önemlidir (çift yönlü).

TARTIŞMA

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin cinsel eğitime karşı tutumları ve cinsel benlik şemalarının ve bunlar arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmamızın bulguları literatürle aşağıdaki şekilde tartışılmıştır.

Araştırmamızda öğrencilerin % 71.1'unun cinsel eğitim almadığı tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin bulunduğu ortamda; cinselliği rahat ifade edemedikleri bu durumda cinsel eğitime karşı toplumda ön yargı oluşturduğu ifade edilebilir. Diğer yandan %28.9'unun cinsel eğitim aldığı tespit edilmiştir. Bu bulgular değerlendirildiğinde; eğitim alan öğrencilerin toplumda cinselliği daha rahat ifade edebildikleri ve diğer öğrencilere örnek teşkil ettikleri düşünülebilir.

Araştırmamızda öğrencilerin %94.9'unun cinsel eğitimin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerde cinsel eğitime karşı bu tutumun kültürel öğeler, toplumsal yapı, dini inançlar, utanma ve çekinme gibi değerlerin ön planda olduğu düşünülebilir. Aynı zamanda eğitimin toplumdaki belirli konularda bilgi

sağladığı, değer sistemlerini inançlarını etkilediği ve her açıdan hayata bakış açısını etkilediği düşünülebilir.

Cinsel görüş ve düşünceler birçok farklı neden kaynaklı rahat izah edilemeyen, sorgulanması utanç verici olarak bulunan aslında insan benliğinin en önemli parçalarından biridir. Bireylerin temel fizyolojik ihtiyaçlar içerisinde yer alan bu önemli konuyu rahatça konuşamamasının nedenlerine bakıldığında ise kültürel öğeler, toplumsal yapı, dini inançlar, utanma ve çekinme gibi birçok nedenin yer aldığı görülmektedir (Ergün & Çakır, 2015:99-104). Cinselliğin rahat ifade edilemeyişi cinsel eğitime karşı da toplumda bir ön yargı oluşturup cinsel eğitime karşı olumsuz bir tutuma yol açmaktadır.

Araştırmamızda öğrencilerin cinsel eğitime karşı tutum düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu görülmektedir. Fentahun ve ark. (2012) yaptıkları çalışmada öğretmen, öğrenci ve velilerin cinsel eğitime karşı tutumları değerlendirilmiş ve cinsel eğitime karşı her üç grubunda olumlu ve cinsel eğitimi gerekli gördüğü bildirilmiştir (Fentahun vd., 2012:99-106). Toor (2012)'un Fentahun ve arkadaşlarıyla yaptığı çalışmadaki-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

ne benzer bir örneklem grubuyla yaptığı bir çalışmada öğretmenlerin cinsel eğitime karşı olumlu tutum sergiledikleri, fakat öğrencilere cinsel eğitim vermek içinse özel bir eğitimden geçmeyi istedikleri bildirilmiştir (Toor, 2012:177-189).

SONUÇ

Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsel eğitime karşı tutum düzeylerinin ortanın üzerinde olduğu, cinsel benlik şevetli/tahrik edici şemasının en yüksek ortalamaya sahip olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin cinsel eğitime karşı tutumlarının cinsel benlik şemasıyla ilişkili olduğu görülmüştür. Cinsel eğitime karşı tutumun alt boyutları olan cinsel eğitimin yararına ve cinsel sağlığa ilişkin görüşler alt boyutlarının sevgi dolu/şefkatli, şevetli/tahrik edici ve dolaysız/açık sözlü alt boyutlarıyla pozitif yönde zayıf düzeyde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca cinsel eğitime karşı tutum puanlarının cinsel eğitimi önemli görenlerde anlamlı düzeyde yükseldiği, baba eğitim durumunun ise cinsel benlik şemasında anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışmamızın gelecekteki araştırmalara ve pratik alanlara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Bu sonuçlar doğrultusunda, bölüm fark etmeksizin üniversite öğrencilerine cinsel eğitim verilmesi, üniversite öğrencilerinin cinsel

eğitime karşı tutumlarını ve cinsel benlik şemalarını inceleyen daha fazla araştırma yapılması ve cinsel eğitim ve şemalara ilişkin girişimsel çalışmalar yapılması, daha geniş örneklemelerde ve farklı gruplarda çalışmanın tekrarlanması önerilmektedir

KAYNAKÇA

ANDERSEN, B., CYRANOWSKI, J.M., (1994). Women's Sexual Self-Schema, Journal of Personality and Social Psychology, 67(6):1079

ANKER, L., (2015). An Exploratory Analysis of Global Self-Esteem, Body Esteem, and Sexual Self-Esteem Measures, The Chicago School of Professional Psychology

BAKIR, N., IRMAK VURAL, P., DEMİR, C., (2019). Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Eğitime Yönelik Tutumları ve Toplumsal Cinsiyet Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi, 3(5):119–128, Doi:10.31461/ybpd.548926

BARAN, B., KAPTANOĞLU, Ş. N., ESEN, E., SİYEZ, D.M., (2020). Reproductive System Augmented Reality Application for Sexual Health Classes, International Journal of Sexual Health, 32(4):408–420

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

BAYHAN, P., ARTAN, İ., (2004). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Morpa Kültür Yayınları.

BROWN, R.D., (2018). Sexual Self-Concept and Sexual Self-Disclosure: Examining the Role of Individual Factors Within a Contextual Model of Sexual Self-Disclosure, University of Nevada

CEYLAN, Ş., ARTAN, İ., ADIBATMAZ, F.B.K., (2020). Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği: Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışması, Yaşadıkça Eğitim, 34(2):468–490

CEYLAN, ŞEHNAZ, ARTAN, İ., KURNAZ ADIBATMAZ, F.B., (2020). Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği: Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışması, Yaşadıkça Eğitim, 34(2):468–490, Doi: 10.33308/26674874.2020342210

DEWITTE, M., DE SCHRYVER, M., HEIDER, N., DE HOUWER, J., (2017). The Actual and Ideal Sexual Self Concept in the Context of Genital Pain Using Implicit And Explicit Measures, The Journal of Sexual Medicine, 14(5):702–714

DUMAN, B.N., YILMAZEL, G., TOPUZ, Ş., BAŞÇI, A.B., KOÇAK, Y.D., BÜYÜKGÖNENÇ, L. (2015). Üniversiteli Gençlerin Üreme Sağlığı ve Cinsel Sağlığa İlişkin Bilgi, Tutum ve Davranışları,

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi, 3(1):20–32

ERENOĞLU, R., BAYRAKTAR, E., (2017). Sexual Attitudes of Nursing Students and the Affecting Factors, Journal of Human Sciences, 14(2):1745–1756

ERGÜN, G., ÇAKIR, C., (2015). Sağlık Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Sağlıkla İlgili Bilgi, Tutum ve Davranış Özelliklerinin İncelenmesi, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 6(2):99–104

EVLİ, M., SİMSEK, N., OZKAN, F., DAGDELEN, D., (2021). The Effect of Sexual Self-Schemas and Sexual Embarrassment of Nursing Students on the Attitudes and Beliefs of students Related to Sexual Health, Nurse Education in Practice, 57(103241)

FENTAHUN, N., ASSEFA, T., ALEMSEGED, F., AMBAW, F., (2012). Parents' Perception, Students' and Teachers' Attitude Towards School Sex Education, Ethiopian Journal of Health Sciences, 22(2):99–106, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22876073> <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=PMC3407832>

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

FLANAGAN, P., (2011). Making Sense of Children's Sexuality: Understanding Sexual Development and Activity in Education Contexts, *Waikato Journal of Education*, 16(3):69–79

GEORGE, D., MALLERY, M., (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, Boston: Pearson

GÖKÇAY, G., ÇEVİRME, A., (2022). Knowledge of Students at Health-Related Departments about Sexual Health and Related Factors, *SSTB*, 45(Özel Sayı) : 1–19.

GÜRSOY, E., GENÇALP, N.S., (2010). Cinsel Sağlık Eğitiminin Önemi, Aile ve Toplum, 6(23):29–36

HİLL, D.B., (2007). Differences And Similarities in Men's and Women's Sexual Selveschemas, *Journal of Sex Research*, 44(2):135–144

HUBERMAN, J. S., CHIVERS, M.L., (2020). Development of a Novel Measure of women's Sexual Self-Schema Organization, Personality and Individual Differences, 155:109665

KOÇAK, G., FIŞILOĞLU, H., (2010). Cinsel Benlik Şeması Ölçeği 'nin Üniversite Örnekleminde Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması, *Klinik Psikiyatri*, 13:159–170

KURTUNCU, M., UTAS AKHAN, L.U., TANIR, I.M., YILDIZ, H., (2015). The

Sexual Development and Education of Preschool Children: Knowledge and Opinions from Doctors and Nurses, *Sexuality and Disability*, 33(2):207–221

PANTİN, K., (2022). Sexual Self-Concept: Validation in Multiple Domains

SAMPLE SIZE CALCULATOR. (2022). <https://www.calculator.net/sample-size-calculator.html?type=1&cl=95&ci=5&pp=80&ps=163657&x=49&y=9>

SÜT, H.K., AŞCI, Ö., GÖKDEMİR, F., (2015). Hemşirelik Bölümü Yaz Okulu Öğrencilerinin Cinsel Tutumları ve Etki Eden Faktörler, *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(4):315–323, Doi:10.5455/pmb.1-1413968563

TOOR, K.K., (2012). A Study of the Attitude of Teachers, Parents and Adolescents Towards Sex Education, *MIER Journal of Educational Studies, Trends & Practices*, 2(2):177–189

TURHAN, O.N., (2015). Ergenlerin Cinsel Eğitime Yönelik Tutumlarına İlişkin Bir Ölçek Çalışması. Maltepe Üniversitesi

WAGNER, J.A., (2008). Self-Injury, Sexual Self-Concept, and Spiritual Development: Insights, Interactions, and Implications for College-Aged Females, *Regent University*

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

EXTENDED ABSTRACT

Definition and Importance: In order for societies to be healthy, it is important to protect and improve the sexual health of individuals. Giving sexual health education is an important and effective step towards achieving this goal (Baran et al., 2020; Gökçay & Çevirme, 2022). Sexual health education aims to meet the healthy information needs of young people about sexuality. Another goal is to understand the physical, emotional and sexual development of the individual correctly, to have a positive self-concept and to develop the emotion and behavior of being respectful to the rights of others. Thus, it aims to prevent early pregnancies, prevent sexually transmitted diseases, and be responsible for sexual behaviors (Bakır et al., 2019; Bayhan & Artan, 2004; Gürsoy & Gençalp, 2010). An important feature of the Sexual Self Scheme is its ability to catalyze behavior. The Sexual Self-schema Concept is an integral part of physical and psychological well-being. A Positive Sexual Self Scheme is the prediction of global and sexually specific outcomes that support a better quality of life (Anker, 2015; Brown, 2018; Pantin, 2022). **Aim:** This study was conducted to examine the attitudes of health services vocational school students towards sexual education and their sexual self-schemas. **Method:** The study, which was in descriptive relationship-seeking design, was completed with 235 students. The research was carried out in a descriptive relationship-seeking type in April-June 2022. The population of the research consisted of 456 students enrolled in the Vocational School of Health Services of a state university in the spring term of 2022. The research was carried out in a descriptive relationship-seeking type in April-June 2022. The population of the research consisted of 456 students enrolled in the Vocational School of Health Services of a state university in the spring term of 2022. As data collection tools, Student Information Form, Attitude towards Sex Education Scale and Sexual Self Schema Scale were used. SPSS 26 (Statistics Package Program) was used to evaluate the data. Skewness and Kurtosis ± 1 values were used for the normal distribution of the data. In the evaluation of the data, number, percentage, mean and standard deviation values and t test, ANOVA and pearson correlation tests were applied in independent groups. The $p < 0.05$ value was taken as the basis for statistical significance. **Findings:** The average age of the students participating in the research is 21.09 ± 2.09 . It was determined that 70.2% of the students were women, 50.2% were in the first grade, 76.6% had a medium economic status, 48.5% had a mother's education and 69.4% had a father's education level was primary school. In addition, 71.1% of the students reported that they had not received sexual education before, and 94.9% reported that sexual education was important. It was determined

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

October - November - December Number: 46 Autumn Semester Year: 2022

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 46 Sonbahar Dönemi Year: 2022

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

that the participants' attitudes towards sexual education scale scores were significantly higher in students who found sexual education important ($p < 0.05$). It was observed that the attitudes towards sexual education and sub-dimension scores did not differ according to gender, class, economic status of the family, educational status of the mother and previous sexual education ($p > 0.05$). It was determined that the sexual self-schema scale and all sub-dimensions of the participants were significantly higher in those with high father education level than those with low education level ($p < 0.05$). It was observed that the scores of the sexual self-schema scale and its sub-dimensions did not differ according to gender, class, economic status of the family, educational status of the mother and previous sexual education ($p > 0.05$). A weak positive correlation was found between the students' attitudes towards sexual education scale and their sexual self-schema scale scores ($r = 0.260$, $p < 0.001$). **Results:** As a result of the research, it was determined that the students' attitudes towards sexual education were above the average, and the sexual ego sensual/provocative schema had the highest average. It was observed that students' attitudes towards sexual education were related to their sexual self-schema. It has been determined that the sub-dimensions of the attitude towards sexual education, the views on the benefit of sexual education and sexual health, are positively and weakly related to the sub-dimensions of loving/compassionate, sensual/provocative and direct/outspoken. In addition, it is seen that the scores of attitudes towards sexual education increase significantly in those who consider sexual education important, and the educational status of the father creates a significant difference in the sexual self-schema. **Conclusion:** In line with these results, it is thought that our study will contribute to future research and practical areas. In this direction, it is recommended to provide sexual education to university students regardless of the department, to conduct more research on university students' attitudes towards sexual education and sexual self-schemas, to conduct interventional studies on sexual education and schemas, and to repeat the study in larger samples and in different groups.